

Jaarverslag adviescommissie LOWI 2025

Verslag van het LOWI over het jaar 2025

Amsterdam, 19 juni 2026

Landelijk Orgaan Wetenschappelijke Integriteit (LOWI)
Postbus 19121, 1000 GC Amsterdam
T 020 – 551 07 19
secretariaat@lowi.nl
www.lowi.nl

© Illustratie voorblad:

Pronken met andermans veren (kleurets) / The crow in borrowed feathers (colour etching), J.W.M. van der Meer, 2014

Voorwoord

In 2024 verscheen het rapport van de Evaluatiecommissie Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit. Deze commissie heeft onderzocht of de Nederlandse Gedragscode Wetenschappelijke Integriteit 2018 (NGWI 2018) nog voldoet aan de eisen die momenteel aan een dergelijke code gesteld kunnen worden. In de evaluatie is ook aandacht besteed aan andere maatschappelijke ontwikkelingen zoals het gebruik van AI en ontwikkelingen rond sociale veiligheid en diversiteit in relatie tot wetenschappelijke integriteit. De evaluatiecommissie adviseerde om te komen tot een revisie van de huidige code, met behoud van de sterke punten ervan. Een schrijfcommissie is vervolgens aan de slag gegaan, heeft ontwerpen gepubliceerd en inmiddels ligt er een voorlopig definitieve versie die ter goedkeuring is voorgelegd aan betrokken partijen en onderzoeksinstituten. De verwachting is dat de herziene Gedragscode in januari 2027 in werking treedt.

De herziene Gedragscode formuleert net zoals de NGWI 2018 een aantal principes. De normen zijn vervangen door standaarden, die anders zijn geformuleerd en terug zijn gebracht in aantal. Het merendeel van de normen komt in de nieuwe code terug. Wel is een aantal normen niet meer opgenomen, maar nog altijd kent de Gedragscode een groot aantal standaarden. Dat betekent dat potentiële klagers nog altijd een breed palet aan normen voor wetenschappelijke integriteit hebben, die zij aan hun klacht ten grondslag kunnen leggen.

De schrijfcommissie heeft het LOWI in de gelegenheid gesteld mee te denken over de voorstellen voor een herziening van de code en het LOWI heeft daarvan ook gebruik gemaakt. In een consultatieversie van de herziene Gedragscode van de schrijfcommissie werd voorgesteld om aan het niet-naleven van standaarden alleen nog de kwalificatie 'schending van de wetenschappelijke integriteit' te verbinden. De lichtere kwalificaties 'bedenklijk gedrag' en 'lichte tekortkoming' zouden daarmee komen te vervallen. Alle klachten die niet zouden leiden tot het oordeel 'schending van de wetenschappelijke integriteit', zouden dan ongegrond moeten worden verklaard. De gedachte van de schrijfcommissie hierachter was om de klachtdrempel te verhogen. Op zichzelf ziet het LOWI ook dat nogal wat klachten niet gaan over de traditionele vormen van schending van wetenschappelijke integriteit als plagiaat, falsificatie en het verzinnen van data.

Het LOWI vond en vindt dat met de voorgestelde beperking er niet langer de mogelijkheid zou bestaan voor een genuanceerd oordeel over en kwalificatie van gedragingen van wetenschappers, nadat is komen vast te staan dat een standaard niet is nageleefd. Deze beperking zou de mogelijkheden van het LOWI om uitleg te geven aan de nieuwe standaarden en bij zijn oordeel te differentiëren naar gelang van de aard en omstandigheden van de schending van een gedragsnorm onnodig begrenzen. Dat zou afbreuk kunnen doen aan de voorlichtende functie van het LOWI. Het verheugt het LOWI dat de schrijfcommissie het LOWI hierin heeft gevolgd.

De nieuwe herziening van de Gedragscode betekent dat het LOWI in zijn adviezen uitleg zal moeten geven aan nieuwe standaarden, al zal vaak ook kunnen worden teruggevallen op zijn eerdere adviezen over dezelfde en vergelijkbare normen. Recent zijn Kamervragen gesteld over het feit dat in de Gedragscode NGWI 2018 niet langer de normen "waarheidsvinding" en "objectiviteit" als normen voor wetenschappelijke integriteit voorkomen, terwijl die normen wel in de voorheen geldende Gedragscode 2014 stonden. De minister van OCW heeft daarover het volgende gezegd:

"De Nederlandse Gedragscode Wetenschappelijke Integriteit 2018 is opgebouwd langs vijf fundamentele principes: eerlijkheid, zorgvuldigheid, transparantie, onafhankelijkheid en verantwoordelijkheid en spreekt niet over normatieve uitgangspunten of kernbegrippen. Deze principes komen voor een groot deel overeen met de principes uit de NGW2014. In

beide codes worden de principes verder uitgelegd, waarbij in de NGW2014 de woorden 'objectiviteit' en 'waarheidsvinding' gebruikt zijn. In de NGWI2018 is gekozen voor andere woorden om de principes uit te werken".¹

Voor het LOWI staat vast dat de normen in de Gedragscode en de nieuwe standaarden op duidelijke wijze beogen dat wetenschappelijk onderzoek eerlijk en objectief moet worden uitgevoerd en moet leiden tot wetenschappelijk verantwoorde conclusies. Inherent aan wetenschappelijk onderzoek is dat conclusies worden getrokken op basis van zorgvuldig onderzoek. Dat neemt niet weg dat uitkomsten van wetenschappelijk onderzoek uiteen kunnen lopen en dat meningen over die uitkomsten kunnen verschillen. Daarvoor is het wetenschappelijk debat bestemd en het is belangrijk dat dit debat in volle omvang kan worden gevoerd. Het is van belang om dit vast te stellen omdat het LOWI zich regelmatig ziet geconfronteerd met klachten die in wezen gaan over de uitkomst van een onderzoek waarin de klager zich niet kan vinden. Het komt dan vaak voor dat het LOWI moet vaststellen dat de klacht in kern gaat over inhoudelijke verschillen van opvatting.² Daarvoor zijn de klachtenprocedures over wetenschappelijke integriteit niet bedoeld.

mr. E.J. Daalder, voorzitter

---

¹ Zie <https://www.openkamer.org/kamervraag/2026Z08372/>.

² Zie bijvoorbeeld <https://lowi.nl/advies-2025-16/>.

1. Samenstelling van het LOWI in 2025

In 2025 bestond de adviescommissie LOWI (hierna: het LOWI) uit de volgende leden:

mr. dr. E.J. Daalder, voorzitter	bestuursrecht	Raad van State
prof. mr. dr. H.E. Bröring, plv. voorzitter	bestuursrecht	RUG
prof. dr. J.G. van Erp	bestuurskunde	UU
dr. J.K. Tijdink	psychiatrie	Amsterdam UMC
em. prof. dr. H.G. Brunner	genetica	Radboudumc
dr. P. Vuijk (<i>tot 1 aug. 2025</i>)	orthopedagogiek	Hogeschool R'dam
prof. dr. N.P. Landsman	mathematische fysica	RU
prof. dr. S.J.L. Smets	logica en epistemologie	UvA
prof. dr. S.L. Reijnders	geschiedenis en cultuur	EUR

De affiliaties van de LOWI-leden staan vermeld op de website van het LOWI.

2. Status van het LOWI

Het LOWI is ondergebracht bij de Stichting LOWI. De stichting brengt ook een jaarverslag uit. Voor meer informatie verwijzen wij naar dit [jaarverslag](#).

3. Taak van het LOWI

Het LOWI is een onafhankelijk adviesorgaan in de klachtenprocedure voor mogelijke schendingen van de wetenschappelijke integriteit. Het LOWI adviseert instellingen waaraan wetenschapsbeoefening plaatsvindt en die bij het LOWI zijn aangesloten. Het LOWI adviseert niet op eigen initiatief, maar uitsluitend op verzoek. Het LOWI beoordeelt of de klachtenprocedure bij de CWI van de instelling zorgvuldig is verlopen, of er normen van wetenschappelijke integriteit zijn geschonden en, zo ja, hoe de normschending vervolgens gekwalificeerd zou moeten worden. Een instellingsbestuur geeft op basis van het LOWI-advies een definitief oordeel over de vraag of een wetenschapper de wetenschappelijke integriteit heeft geschonden of niet.

4. Bij het LOWI aangesloten instellingen

In 2025 waren de bij het LOWI aangesloten instellingen:

- de (instituten van de) oprichters KNAW, NWO en UNL
- de openbare en bijzondere universiteiten, inclusief de Universitair Medische Centra en de Open Universiteit
- Stichting Sanquin Bloedvoorziening
- Universiteit voor Humanistiek
- Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM)
- Stichting Wageningen Research
- Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg (NIVEL)
- Theologische Universiteit Apeldoorn (TUA)
- Theologische Universiteit Utrecht (TUU) (*voorheen TU Kampen*)
- Protestantse Theologische Universiteit (PThU)
- Prinses Máxima Centrum voor kinderoncologie
- Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut (KNMI)

- Nyenrode Business Universiteit (NBU)
- Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC)
- Centraal Planbureau (CPB)
- Planbureau voor de Leefomgeving (PBL)
- Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP)
- Vereniging Hogescholen
- ZonMw
- Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid (KiM)
- Nederlands Kanker Instituut (NKI)

5. Inhoudelijk overzicht advisering 2025

[Advies 2025-18](#)

Met zijn uitlatingen in het publieke debat heeft een wetenschapper normen uit de gedragscode onvoldoende nageleefd. Dit kwalificeert als een lichte tekortkoming.

[Advies 2025-17](#)

CWI en LOWI kunnen niet oordelen over onaanvaardbare risico's voor proefpersonen bij mensgebonden onderzoek. Dit hoort bij de METC thuis. Norm 7 verplicht niet tot openbaar maken co-financier in de ontwerpfase van onderzoek. Op het moment van publicatie is dit wel verplicht (norm 44).

[Advies 2025-16](#)

Klacht over onderzoek met maatschappelijke relevantie is voor een groot deel terug te voeren op een inhoudelijk verschil van opvatting dat niet in de klachtenprocedure wetenschappelijke integriteit thuishoort. In het advies wordt ook ingegaan op onafhankelijkheid van onderzoek.

[Advies 2025-15](#)

Discours-analyse. Het artikel waarover wordt geklaagd is niet zodanig onzorgvuldig dat in strijd met normen uit de gedragscode is gehandeld. Discussie over kwaliteit van een artikel hoort niet in de klachtenprocedure thuis.

[Advies 2025-14](#)

Klacht over 'advies van onderzoeker' zoals bedoeld in de gedragscode. Verzoekschrift bestaat uit een indringend betoog waarom het advies in kwestie foutief zou zijn. De klachtenprocedure wetenschappelijke integriteit is echter geen forum om de juistheid van een dergelijk advies te beoordelen.

[Advies 2025-13](#)

Klacht is niet-ontvankelijk, omdat (1) wordt geklaagd over een proefschrift van meer dan tien jaar geleden en (2) Betrokkene de overige handelingen waarover wordt geklaagd in een andere professionele hoedanigheid (als rijksambtenaar) heeft verricht en de gedragscode in zoverre niet van toepassing is.

[Advies 2025-12](#)

Klacht gaat om een conflict uit 2016. Mede gelet op de klachtenregeling van de universiteit waarin een termijn van vijf jaar wordt gehanteerd, kan hierover negen jaar later niet meer worden geklaagd.

[Advies 2025-11](#)

Klacht van voormalige PhD-kandidaat moet niet-ontvankelijk worden verklaard, omdat het gaat om een conflict dat door het promotiereglement wordt beheerst en niet door de gedragscode.

[Besluit 2025-10](#)

Verzoek wordt niet-ontvankelijk verklaard omdat het te laat is ingediend. Geen sprake van een uitzonderingssituatie. Dat het vaker gebeurt dat belangrijke e-mails niet aankomen bij Verzoeker is een omstandigheid waarvoor hij zelf verantwoordelijk is.

[Advies 2025-09](#)

Auteurschapskwestie waarin sociale veiligheid een rol speelt. Beslissing dat de betreffende wetenschapper een regulier auteurschap kan worden aangeboden, maar dat hij wegens omstandigheden geen senior (laatste) auteur of corresponding author mag zijn, houdt stand bij het LOWI.

[Advies 2025-08](#)

Klacht over publicaties van ongeveer twintig jaar geleden is niet-ontvankelijk. Klacht over debat in wetenschappelijk forum is ongegrond want betreft professioneel verschil van opvatting en geen kwestie van wetenschappelijke integriteit.

[Besluit 2025-07](#)

Zaak over plagiaat is door universiteiten afgerond zonder de melder van het plagiaat die niet in enig geschil betrokken wilde worden. Verzoek bij het LOWI is niet-ontvankelijk.

[Advies 2025-06](#)

Het is niet transparant dat de promovendus, zonder dit te melden, meerdere PhD-aanstellingen tegelijkertijd heeft gehad aan verschillende Nederlandse universiteiten. Maar dit is geen schending van de wetenschappelijke integriteit.

[Advies 2025-05](#)

Geen plagiaat in handleiding.

[Advies 2025-04](#)

Het stond de hoogleraar in deze casus volledig vrij om niet als iemands promotor op te treden omdat hij het onderzoeksvoorstel niet goed genoeg vond en te weinig tijd had. Geen sprake van begeleidingsactiviteiten zoals bedoeld in de gedragscode.

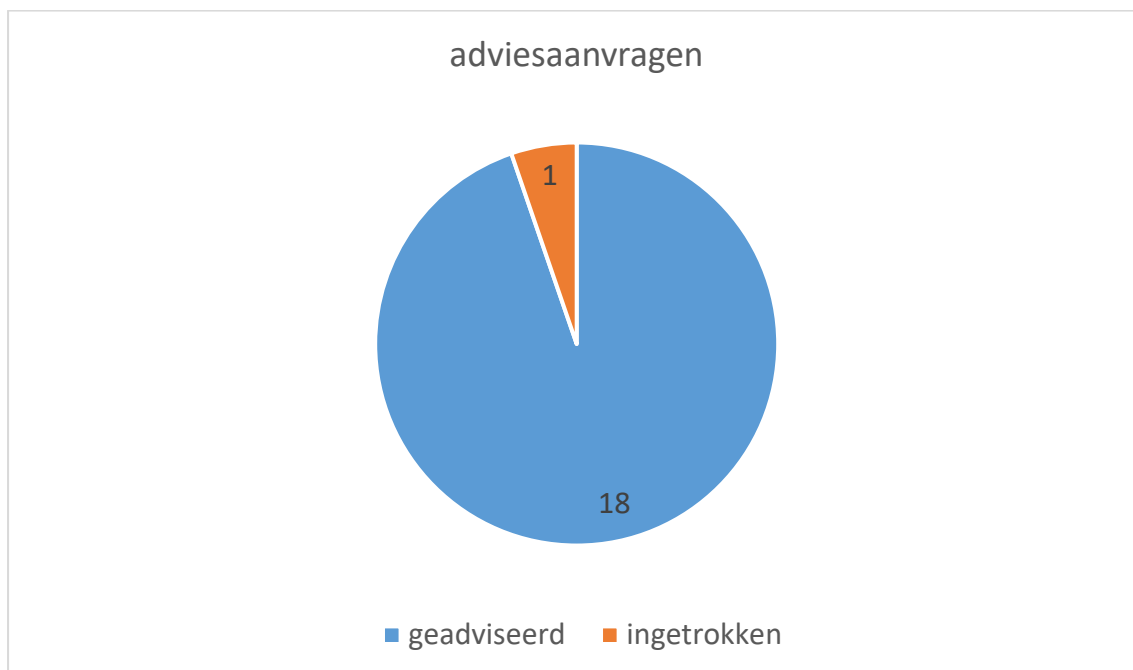
[Advies 2025-03](#)

Universiteitsbestuur heeft terecht besloten om klacht over onafhankelijk adviescollege niet verder in behandeling te nemen.

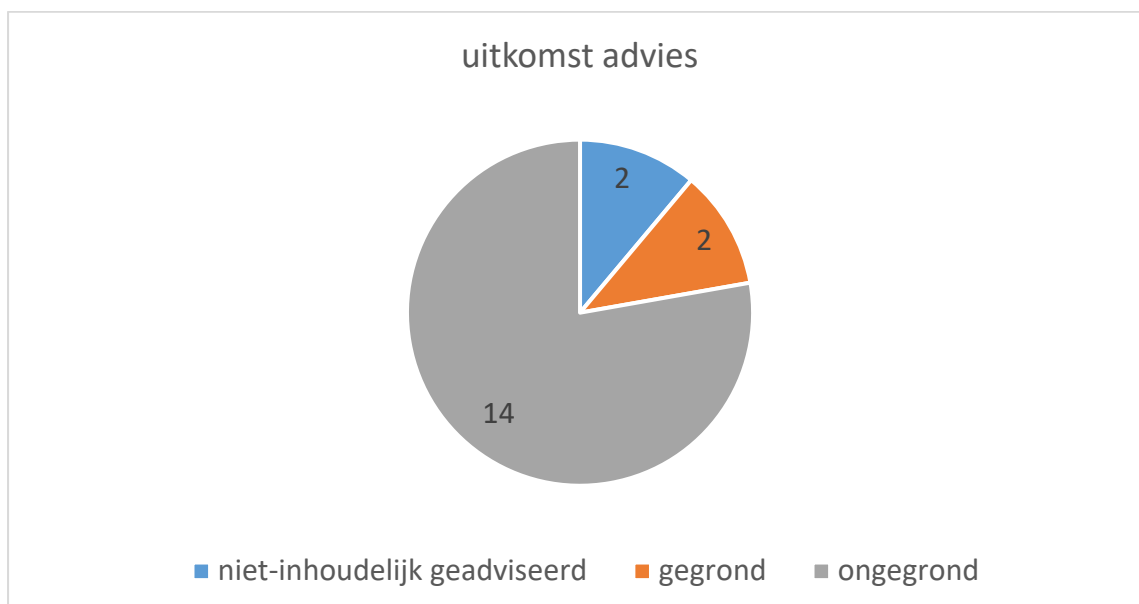
[Advies 2025-01 en 2025-02](#)

Klacht gericht tegen onderzoekinstelling is niet-ontvankelijk. Klacht gericht tegen individu is ongegrond want niet als normschending aan te rekenen aan beklagde. Dat laat onverlet dat de subsidieaanvraag een ongefundeerde claim bevatte. Advies om het LOWI-advies ter informatie te delen met subsidieverstrekker.

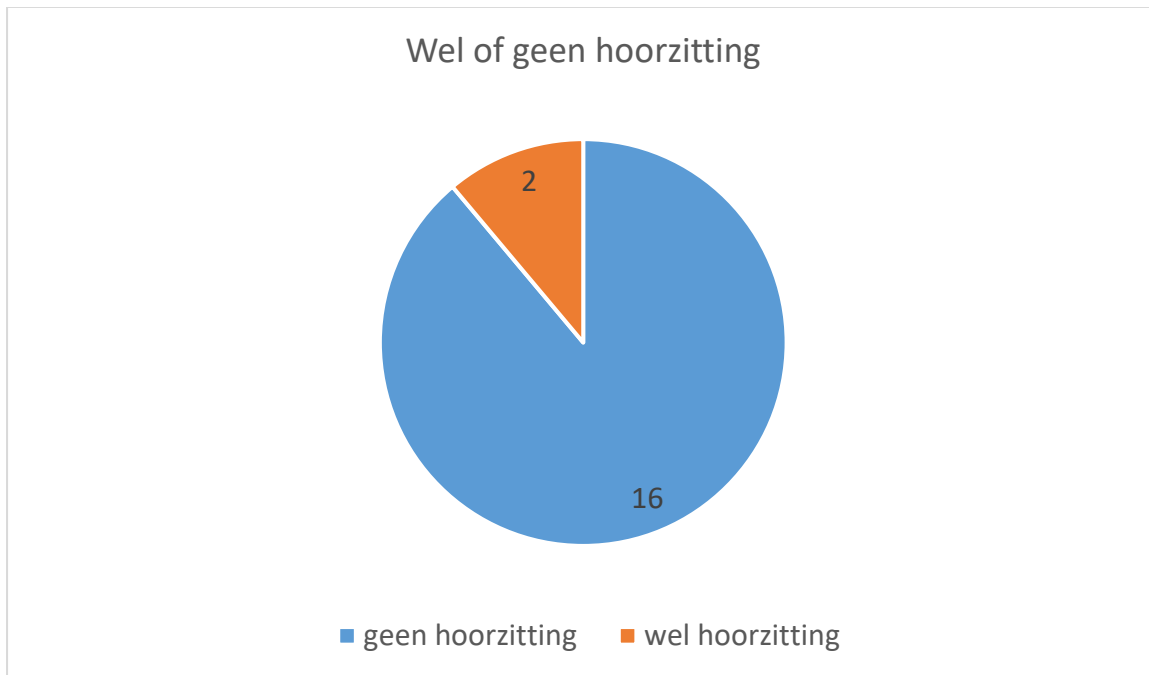
6. Cijfermatig overzicht advisering 2025

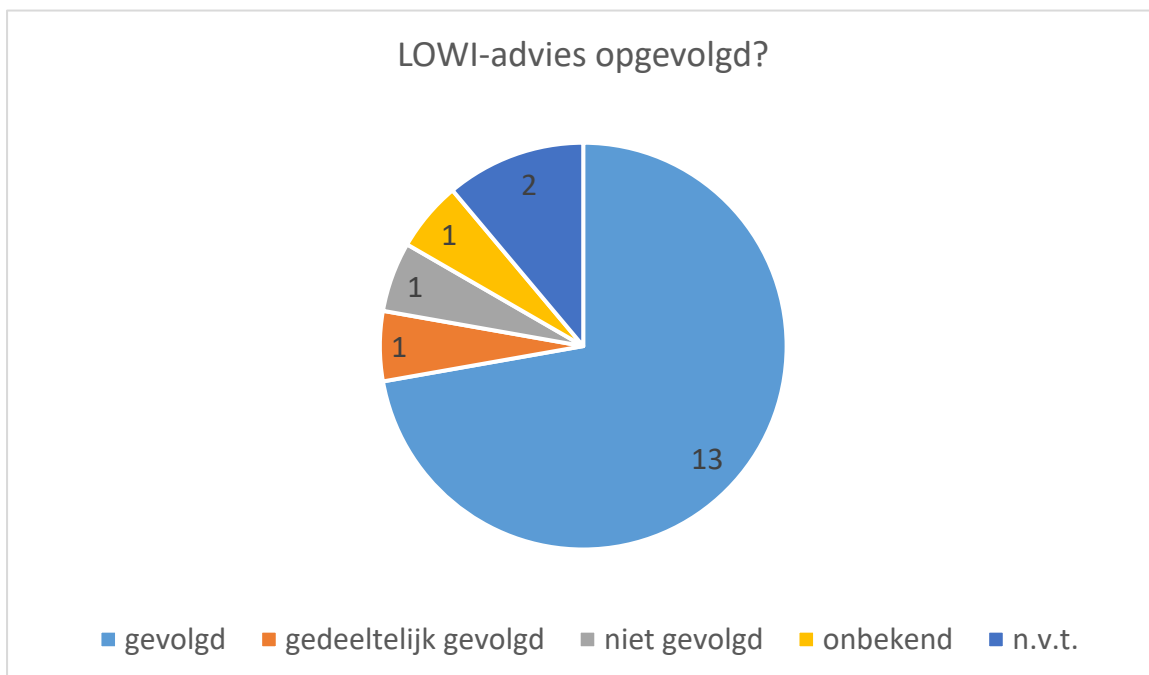
De 18 afgeronde adviezen in 2025 zijn uitgebracht naar aanleiding van vier adviesaanvragen die in 2024 waren ontvangen en 14 adviesaanvragen die in 2025 zijn ontvangen. In totaal werden 23 adviesaanvragen ontvangen in 2025. Acht daarvan waren nog niet afgehandeld op 31 december 2025 en één van de adviesaanvragen uit 2025 werd uiteindelijk ingetrokken.

In 2025 heeft het LOWI 16 adviezen uitgebracht en twee beslissingen om niet tot advisering over te gaan. In deze twee besluiten heeft het LOWI de verzoeken niet-ontvankelijk verklaard. Van de 16 zaken waarin inhoudelijk is geadviseerd, is in twee zaken sprake van een gegrondverklaring. Dit zijn aanmerkelijk minder gegrondverklaringen ten opzichte van 2024 toen er acht van de 20 inhoudelijk behandelde zaken gegrond verklaard zijn.

In 2025 zijn minder hoorzittingen gehouden dan in 2024

In 2025 zijn 13 LOWI-adviezen opgevolgd, één advies is gedeeltelijk opgevolgd en één advies is niet opgevolgd. In zaken 2025-07 en 2025-10 is het verzoek niet-ontvankelijk verklaard en heeft het LOWI geen advies uitgebracht. Deze zaken staan als 'n.v.t.' opgenomen in bovenstaande figuur. Verder is er één zaak waarin nog niet aan het LOWI is teruggekoppeld in hoeverre het LOWI-advies is opgevolgd. Dit betreft zaak 2025-18.

Doorlooptijden

bron: vecteezy.com

De gemiddelde doorlooptijd van adviesaanvragen in 2025 bedroeg 15 weken. Dit is aanmerkelijk korter in vergelijking met 2024 waar de gemiddelde doorlooptijd 21 weken bedroeg. Hiervoor zijn verschillende verklaringen. Zo zijn er in 2025 minder hoorzittingen gehouden, hebben partijen minder vaak om uitstel van termijnen gevraagd en is in verschillende zaken niet de gehele schriftelijke ronde doorlopen omdat op basis van de gewisselde stukken meteen al duidelijk was dat een verzoek ongegrond was.